

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2024/25

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia literatury: analiza i interpretacja dzieł nowożytnych (oświecenie)
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of Literature: Analysis and Interpretation of Modern Works (The Enlightenment)
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Agata Seweryn, prof. KUL
---	----------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
warsztaty	30	II	2

Wymagania wstępne	Wiedza w zakresie literaturoznawstwa adekwatna do aktualnego etapu kształcenia studenta filologii polskiej.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - nabycie profesjonalnych, adekwatnych do tekstów literackich epoki oświecenia, umiejętności analityczno-interpretacyjnych
C2 - nabycie sprawności technicznych związanych z pracą nad osiemnastowiecznym tekstem źródłowym
C3 – nabycie umiejętności posługiwania się fachową terminologią w debacie publicznej nad dziełem literackim powstałym w epoce oświecenia, jego wartością oraz nad znaczeniem oświecenia dla kultury polskiej

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	student rozpoznaje konwencje charakterystyczne dla literatury oświeceniowej	K_W01
W_02	ma wiedzę o twórcach literatury polskiego oświecenia, zna ich reprezentatywne teksty oraz wybraną literaturę przedmiotu z nimi związaną	K_W02
W_03	zna zasady analizy i interpretacji utworu literackiego (opanował podstawowy kanon czynności analitycznych) oraz literaturoznawczą metodologię w odniesieniu do piśmiennictwa oświeceniowego	K_W05
UMIEJĘTNOŚCI		

U_01	student potrafi samodzielnie wskazać przynależność dzieła literackiego do tradycji oświeceniowej oraz do któregoś z prądów literackich epoki oświecenia; potrafi też ocenić jego wartość artystyczną	K_U01
U_02	student potrafi dokonać profesjonalnej analizy i interpretacji tekstu literackiego powstałego w epoce oświecenia	K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	student jest gotów do wykorzystywania swoich kompetencji literaturoznawczych na rzecz interesu publicznego	K_K04

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Ćwiczenia koncentrują się na skutecznym opanowaniu przez studenta technik analitycznych i interpretacyjnych odpowiadających zróżnicowanym formom gatunkowym dzieł literackich powstałych w epoce oświecenia oraz na nabyciu przez studenta umiejętności posługiwania się profesjonalną terminologią w debacie publicznej nad tekstem osiemnastowiecznym, jego wartością i znaczeniem oświecenia dla kultury polskiej. Student, pod ścisłą kontrolą prowadzącego, dokonuje analizy i interpretacji oświeceniowych dzieł literackich (zarówno w pracy grupowej, jak i indywidualnej), a efekty swoich działań poddaje pod dyskusję na forum grupy oraz przedstawia prowadzącemu w postaci pisemnej pracy semestralnej.

Działania praktyczne skupiają się wokół następujących kręgów problemowych:

1. Prądy artystyczne w literaturze i kulturze oświecenia (klasycyzm, sentymentalizm, rokoko), podłoże filozoficzne, podstawowe kategorie i pojęcia estetycznoliterackie, gatunki i konwencje literackie.
2. Pomiędzy barokiem i klasycyzmem: twórczość Elżbiety Drużbackiej i Adama Naruszewicza.
3. Klasycyzm w ujęciu Ignacego Krasickiego.
4. Poezja Stanisława Trembeckiego wobec prądów filozoficznych i artystycznych epoki.
5. Sentymentalizm Franciszka Karpińskiego i sentymentalizm Franciszka Dionizego Książka.
6. Różne oblicza rokoka literackiego (Józef Szymanowski, Tomasz Kajetan Węgierski, Jakub Jasiński).
7. Pomiędzy oświeceniem i romantyzmem: *Malwina* Marii Wirtemberskiej.
8. Nowoczesność oświecenia.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
W_02	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
W_03	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	analiza tekstu literackiego	sprawdzenie umiejętności praktycznych	oceniony tekst pracy pisemnej
U_02	analiza tekstu literackiego	sprawdzenie umiejętności praktycznych	oceniony tekst pracy pisemnej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

1. Przygotowywanie się i aktywne uczestnictwo w zajęciach. [50%]
2. Zaliczenie pracy pisemnej. [50%]

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

<p>Literatura podstawowa</p> <p>Podmiotowa:</p> <p>E. Drużbacka, <i>Wiersze wybrane</i>, wstęp i oprac. K. Stasiewicz, Warszawa 2003.</p> <p>F. Karpiński, <i>Poezje wybrane</i>, oprac. T. Chachulski, Warszawa 1997, BN I 89.</p> <p>F. D. Kniaźnin, <i>Wybór poezji</i>, oprac. W. Borowy, Wrocław 1948, BN I 129.</p> <p>I. Krasicki, <i>Bajki</i>, oprac. Z. Goliński, Wrocław 1975; <i>Wybór liryków</i>, oprac. S. Graciotti Wrocław 1985, BN I 252; <i>Myszeidos. Pieśni X</i>, oprac. J. Maślanka, Wrocław 1982, BN I 244; <i>Satyry i listy</i>, oprac. Z. Goliński, Wrocław 1958, BN I 169; <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>, oprac. M. Klimowicz, Wrocław 1975, BN I 41.</p> <p>A. Naruszewicz, <i>Poezje zebrane</i>, wyd. B. Wolska, t. I, Warszawa 2005, t. II, Warszawa 2009; <i>Satyry</i>, oprac. S. Grzeszczuk, Wrocław 1962, BN I 179 (lub: <i>Satyry</i>, oprac. B. Wolska, Kraków 2002).</p> <p><i>Polska poezja rokokowa. Antologia</i>, oprac. R. Dąbrowski, Kraków 2003.</p> <p>S. Trembecki, <i>Sofijówka</i>, wyd. J. Snopek, Warszawa 2000; <i>Pisma wszystkie</i>, wydanie krytyczne, t. 1-2, oprac. J. Kott, Warszawa 1953.</p> <p>T. K. Węgierski, <i>Organy</i>, oprac. J. W. Gomulicki, Warszawa 1956 (lub: <i>Organy. Poema heroikomiczne</i>, wyd. A. Norkowska, Warszawa 2007).</p> <p>T. K. Węgierski, <i>Wiersze wybrane</i>, oprac. J. W. Gomulicki, Warszawa 1974.</p> <p>M. Wirtemberska, <i>Malwina czyli domyślność serca</i>, z wstępem i objaśnieniami K. Wojciechowskiego, Kraków 1925.</p> <p>Przedmiotowa:</p> <p>W. Borowy, <i>O poezji polskiej w wieku XVIII</i>, Warszawa 1978.</p> <p>M. Klimowicz, <i>Oświecenie</i>, Warszawa 1998.</p> <p>T. Kostkiewiczowa, <i>Horyzonty wyobraźni</i>, Warszawa 1984.</p> <p>T. Kostkiewiczowa, <i>Klasycyzm, sentymentalizm, rokoko. Szkice o prądach literackich polskiego Oświecenia</i>, Warszawa 1979.</p> <p>J. Kleiner, <i>O Krasickim i o Fredrze dziesięć rozpraw</i>, Wrocław 1956.</p> <p><i>Pisarze polskiego Oświecenia</i>, pod red. T. Kostkiewiczowej i Z. Golińskiego, t. 1-3, Warszawa 1992-1996.</p> <p><i>Słownik literatury polskiego Oświecenia</i>, pod red. T. Kostkiewiczowej, Wrocław 1991.</p> <p>[lista lektur do egzaminu – osobna lista]</p> <p>Literatura uzupełniająca</p> <p>Podmiotowa:</p> <p>J. Baka, <i>Poezje</i>, oprac. A. Czyż, A. Nawarecki, Warszawa 1986 (lub J. Baka, <i>Uwagi</i>, oprac. A. Czyż, A. Nawarecki. Lublin 2000).</p> <p>K. Beniśawska, <i>Pieśni sobie śpiewane</i>, wyd. T. Chachulski, Warszawa 2000.</p> <p>J. Jasiński, <i>Wiersze i poematy</i>. Wybór, Kraków 2001.</p>

- F. Karpiński, *Historia mego wieku i ludzi, z którymi żyłem*, oprac. R. Sobol, Warszawa 1987.
- Przedmiotowa:
- J. Abramowska, „*Bajki i przypowieści*” Krasickiego czyli krytyka sztuki sądzenia, „*Pamiętnik Literacki*” 1972, z. 1 (lub odpowiednie fragmenty w: J. Abramowska, *Polska bajka ezopowa*, Poznań 1991).
- Czytanie Karpińskiego*, t. 1-2, red. B. Mazurkova, T. Chachulski, Warszawa 2017.
- Czytanie Książnika*, red. B. Mazurkova, T. Chachulski, Warszawa 2010.
- Czytanie Krasickiego*, red. T. Kostkiewiczowa, R. Doktor, B. Mazurkova, Warszawa 2014.
- Czytanie Naruszewicza*, t. 1-2, red. B. Wolska, T. Kostkiewiczowa, B. Mazurkova, Warszawa 2015.
- Czytanie Trembeckiego*, t. 1-2, red. J. Snopek, W. Kaliszewski, B. Mazurkova, Warszawa 2016.
- R. Dąbrowski, *Poemat heroikomiczny w literaturze polskiego oświecenia*, Kraków 2004.
- J. Kleiner, *Sentymentalizm i preromantyzm*, wyd. i oprac. J. Starnawski, Kraków 1975.
- T. Kostkiewiczowa, *Polski wiek światła. Obszary swoistości*, Wrocław 2002.
- Motywy religijne w twórczości pisarzy polskiego oświecenia*, pod red. T. Kostkiewiczowej, Lublin 1995.
- A. Nasiłowska, *Poezja opisowa S. Trembeckiego*, Wrocław 1990.
- S. Pietraszko, *Doktryna literacka polskiego klasycyzmu*, Wrocław 1966.
- Problemy literatury polskiej okresu oświecenia*, S. I-II, pod red. Z. Golińskiego, Wrocław 1973-1977.
- P. Pluta, *Polska ballada gotycka*, Warszawa 2017.
- R. Przybylski, *Rozpacz libertyna*, [w:] tenże, *Klasycyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*, Warszawa 1983.
- J. Snopek, *Objawienie i Oświecenie. Z dziejów libertynizmu w Polsce*, Wrocław 1986.
- J. Snopek, *Oświecenie. Szkic do portretu epoki*, Warszawa 1999
- R. Sobol, *Franciszek Karpiński*, Warszawa 1979.
- B. Wolska, *W świecie żywiołów, Boga i człowieka. Studia o poezji A. Naruszewicza*, Łódź 1995.
- G. Zając, *Fabuła powieści polskiego oświecenia*, Kraków 2002.
- Cz. Zgorzelski, *Naruszewicz-poeta oraz Wśród gwiazd liryki stanisławowskiej*, [w:] tenże, *Od Oświecenia ku romantyzmowi i współczesności*, Kraków 1978.
- Cz. Zgorzelski, *W Tobie jest światłość... Szkice o liryce religijnej oświecenia i romantyzmu*, Lublin 1993.

[lista lektur do egzaminu – osobna lista]